

Redaccio
33, rue de la République
MONTPELLIER
Administració :
30, rue de la République
PERPIGNAN
Tresoreria :
SANTIAGO VILA
250, rue d'Alsace
PERPIGNAN (P.-O.)
Compte de cecna postal
n° 87.675 Montpellier

A en Barba 'han afeitat en sec

El Govern de Catalunya ha acordat fer acte de presència més directa i freqüent davant del nostre poble

EDITORIAL

Perspectives del catalanisme

En la seva conferència de París, Carles Pi i Sunyer féu una afirmació que val la pena de remarcar: « En el concepte de catalanitat — digué — ho incloum tot: l'aspecte espiritual i el polític ». En breus paraules el nostre amic definí un dels aspectes primordials — per no dir el primordial — que es planteja al nostre moviment nacional de cara al futur.

Aquests darrers temps, massa sovint hem tingut la sensació que tàctiques equivocades i pensaments més equivocats encara, voldrien fer-nos operar un retrocés en el procés evolutiu del catalanisme. Talment sembla que per alguns ens trobem en els inicis de la nostra Renaixença, quan el sentiment patriòtic es feia en clos tanca, era potestatiu d'unes classes socials determinades i no tenia la generosa amplitud que assolí en els anys de la República. Si per nos el catalanisme s'enclouria en vagues manifestacions d'un sentimentalisme més o menys folklòric, per altres voldria donar-se-li un to i un sentiment del tot renyat amb els afanyes dels nostres dies.

Diem-ho clarament: res d'això interessa a Catalunya. Els moviments regressius mai han portat res de bo i sempre són fruit de negociacions eixorçides i de porres més eixorçides encara. Pensar que en l'hora actual Catalunya pot viure com a principis de segle i que el sentiment nacional ha d'estar mancat d'ampli contingut social i humà, constitueix el més greu dels errors. Els que volguessin imposar-lo contrarien una responsabilitat immensa.

Es vulgui o no, amb la República s'havia guanyat les masses de la nostra terra al sentiment nacional i, per tant, Catalunya era una entitat política amb la qual calia tractar i discutir. Aquest fou el gran servei que féu a la nostra terra Esquerra Republicana de Catalunya, gràcies, sobretot, a la influència decisiva de Macià i Companys. Es voldria ara que tot el que va aportar-se al catalanisme, en nom d'ideals de progrés i justícia, en nom d'aquesta « tradició revolucionària i d'aquesta revolució tradicional » evocada darrerament per Rovira i Virgili des d'aquestes planes, fes marxa enrera i confinor-nos en petits grups sense influència o bé en orientacions del tot renyades amb la tradició immutuable del nostre poble?

Val la pena que el problema sigui plantejat i val la pena, sobretot, que tothom faci la seva concepció del catalanisme. No tan sols pel que té de clarificació de la nostra política el fer-ho, ans bé pel futur de la nostra terra. Desenganyem-nos: el nombre de problemes que se'n plantejaran són d'un gruix i d'una gravetat que mai els hauria tingut Catalunya. Els perills a vencer — els més importants els tindrem dintre mateix de casa nostra — seran nombrosíssims. Si Catalunya no sap encara-se a tot aquest conjunt de fets amb decidit i amb energia; si a l'empenya i a l'àmplia generositat política i social hi oposés concepcions completament depassades pels fets; si el folklòricisme — que no és el mateix que el moviment intel·lectual que ha de fomentar el sentit nacionalista — i les vagues manifestacions regionalistes, amb barreges estranyes i amb tendència a la confusió, s'imposessin a la gran riada de la ciutadania catalana en marxa vers files i objectius concrets, el futur de la nostra Pàtria podria ésser compromès de manera ben greu. « Pobres de nosaltres » afegia Pi i Sunyer — si el catalanisme fos una falsa sortida i prengués una orientació equivocada! ».

Des d'ara cal evitar-la, aquesta falsa sortida. I des d'ara cal marcar l'orientació que ens porti al recobrament de la nostra personalitat nacional. Es deure de l'esquerrisme català posar-se al front del moviment i ratificar de manera inequívoca tot el que de generós, de sòlid i de constructiu ha aportat al catalanisme fins a fer-lo esdevenir un sentiment compartit per la immensa majoria dels catalans. L'hora no és per als qui tergiversen ni per als que reculen. Menys ho seria encara en el cas de Catalunya. D'ací que afirmem resoltament que el sentiment nacional per a nosaltres s'alia amb tots els nequits de progrés social i humà tan pregonament sentits pel nostre poble. I que, contra totes les mistificacions i devallades, l'Esquerra hi oposa el seu concepte — ampli, obert i generós — del nacionalisme català.

En les darreres reunions del Govern de Catalunya, el Molt Honorable Senyor President de la Generalitat donà compte de les gestions realitzades, en compliment d'un acord anterior del Govern, amb l'objecte d'aplegar en una acció conjunta les forces catalanes antifranquistes de l'interior.

El Govern recull i valora les mostres d'adhesió i suport al seu projecte que, amb aquest motiu, han expressat amplíssims sectors de l'opinió catalana, i troba en elles justificació i estimul per una actuació més intensa a Catalunya mateix. Reiterant una vegada més la seva ferma voluntat d'arribar, en un esperit de general comprensió, a estructurar l'instrument de la voluntat catalana a l'interior, després d'un estudi seri i profund de la situació actual, el Govern farà acte de presència més directa i freqüent davant del nostre poble. En bé de Catalunya ho demanen la necessitat de fixar posicions clares en aquesta hora perillosa en la seva confusió, de coordinar l'acció de la resistència en la lluita contra el franquisme, i de mantenir les essències irrenunciables de la causa nacional de Catalunya.

« Quina garantia de redreç podria mai suposar una admissió, per credulitat o descorament, de la monarquia? La monarquia espanyola, mancada de l'amor popular, que mai no comprendgué ni senti, ha vist fugir en un segle tres Borbons, ha determinat la guerra civil endèmica, el pronunciament a cada cantonada, el recurs quotidià al règim d'excepció, l'ús de monstruositats legals com la llei de Jurisdiccions per ofegar el daler de llibertat o bé l'estat de guerra per extingir els conflictes socials; el seu últim recurs fou l'apellació a la dictadura, a la qual respongué el poble, democràticament, amb la proclamació de la República.

« Però no caldria parlar del passat. Tenim les més fortes evidències davant dels ulls. El pretendent refusa que precedeixi a la seva instal·lació, que ell desitjaria automàticament, una consulta de la voluntat popular; i el seu pensament polític va convertint-se, cada vegada més, en un constitucionalisme de paraula, al servei efectiu d'aquelles forces obscures tan incapaces de penedir-se com d'avenir-se a cap mena d'elevació i d'esperança.

« El Govern de Catalunya no pot acceptar que es desnaturalitzi la fórmula pacificadora aprovada per les Nacions Unides i la consulta honesta i garantitzada de la voluntat popular. El Govern de Catalunya s'oposarà a tot intent de frustrar Espanya d'un govern democràtic. El Govern de Catalunya, d'acord amb el sentiment perdurable del seu poble, lluitarà contra la continuació manifestada, i a la penes disfressada del règim d'exterminació, persecució i indignitat, del negre isolament d'Espanya ».

Solidaritat amb EUZKADI

El Govern de Catalunya també acordà expressar el seu sentiment unànim de simpatia i solidaritat amb la coratjosa actitud del poble basc en la vaga del primer de maig i moviments solidaris, exemple del mateix esperit resistent que el poble de Catalunya comparteix. Aquest acord serà comunicat al Senyor President d'Euzkadi per a la seva transmissió al poble basc.

S'ha reunit el Congrés Internacional Liberal

E. R. de C. ha afirmat la continuïtat de la democràcia catalana: « EL PENSAMENT LIBERAL HA D'ESSER CAPAÇ DE RENOVACIO ; MILLOR ENCARA, DE REJOVENIMENT ».

Malgrat que la devallada del liberalisme ha estat una característica acusada del present segle i que en massa països els homes s'han acostumat a viure privats de llibertat, els que parlen de la crisi del liberalisme i dels partits liberals i demòcrates com a quelcom d'irreparable han trobat segurament força arguments per rectificat aquesta idea si haguessin assistit al Congrés Internacional de partits liberals, demòcrates i progressius que ha tingut lloc en el Wadham College d'Oxford. En aquest congrés, que ha transcorregut en mig de gran entusiasme, es manifestaren molts símptomes que fan esperar un ràpid reviscament dels partits liberals.

Estaven representats en el Congrés més de vint països i portaven la representació dels mateixos els delegats dels partits liberals i demòcrates així com rellevants personalitats liberals. Hi assistí també una delegació catalana. La Conferència Internacional Liberal d'Oxford és la conseqüència directa de la Conferència que tin-

gué lloc l'any passat a la capital de Noruega, Oslo, en el curs de la qual es posaren els fonaments de la nova Internacional liberal-democràtica que havia de prendre cos i forma a Oxford, en abril del 1947. El camí que s'ha fet en un any permet esperar que la nova organització internacional que de moment està concentrada especialment en el continent europeu, s'entendrà en els anys propers a tots els reconcs del món.

Assistint a aquesta conferència delegats dels diversos Partits de tendència liberal i democràtica d'Europa, així com eminents personalitats intel·lectuals, hi havia representants britànics, belgues, francesos, italians, xecs, suecs, noruecs, danesos, finlandesos, alemanys, etc.

Esquerra Republicana de Catalunya està representada en el Congrés per Secretari del Consell Directiu del nostre partit a Anglaterra, el nostre amic Josep Pi-Sunyer i Cuberta.

La Conferència tenia per objectiu principal tractar de dos problemes cabdals: el primer l'organització de la nova Internacional liberal i del segon la redacció del manifest adreçat a l'opinió mundial. Les primeres sessions es dedicaren a definir el que deu ésser la nova organització, les seves funcions i caràcter, acordant-se que aquesta tenia per missió el fomentar la idea liberal i que mantindrà la relació estreta de col·laboració amb els grups internacionals dels respectius partits liberals i demòcrates però no a través de les Executives. S'ha decidit així per crear que és millor treure tota fidelitat i respecte a l'organització internacional liberal gaudeix de certa elasticitat compatible amb un pensament a una direcció única.

Al tractar de la redacció del manifest a adreçat a l'opinió mundial (manifest que no reproduïm per haver ja estat inserit en els principals diaris europeus) els congressistes es trobaren en la necessitat de tenir de decidir si aquest s'enfocava a base de fer una apel·lació de caràcter moral i fonamentant-se en el fet de que, més que de crisi del liberalisme com a moviment polític, del que pot parlar-se és de crisi en les relacions humanes i, per tant, de crisi espiritual i d'un sistema de vida; o bé si calia enfocar la proclama des d'un angle més materialista i positiu. Com succeïx sovint en aquestes menes de congressos s'arribà a una solució intermèdia per la qual si bé s'apellava al fons espiritual de l'home es donaven, per altra part, solucions de tipus netament econòmic i social. La intervenció del representant d'Esquerra Republicana de Catalunya tendí a defensar sobretot aquest darrer punt de vista, per considerar que és més probable que la humanitat pugui retornar tant si es tracta d'individus com de nacions a una situació en què s'emalteixin de nou els valors morals, si els problemes de solució econòmica i social troben solucions justes i equitatives. A destacar que el punt de vista del nostre partit coincidí amb l'exposat pels delegats del Partit Liberal anglès els quals defensaren, igualment, la necessitat que el liberalisme de demà estigués impregnat d'un fort contingut social.

Parlant en nom d'un partit nacionalista català, el nostre repre-

sentant, al discutir-se la redacció del manifest, plantejà el problema de les petites nacionalitats i dels Estats plurinacionals, introduint al text de discussió una esmena en camí a que en la seva proclama els liberals defensessin els drets de les petites nacionalitats, internacionalitzant així el plec de Catalunya. Aquesta esmena tingué la virtut de treure a la Conferència tot l'aire acadèmic que pogués tenir i posar una forta passió en la discussió. El Congrés, després de discutir llargament, aprovà una proposició a afegir en el manifest segons la qual es feia constar que una de les causes imprescindibles per evitar noves guerres era el respecte als drets, costums, llengua, cultura, i lleis de les minories nacionals. Seguidament, per tal de completar aquesta part relativa a la llibertat nacional, la delegació britànica presentà una resolució de caràcter general demanant que la Internacional Liberal es dirigís a les Nacions Unides i suggerint aquesta resolució quedava cios el nostre partit plantejant pel nostre representant.

MISSATGE D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA AL CONGRÉS

En el curs de les primeres sessions i al presentar-se les distintes delegacions, el nostre amic Josep Pi-Sunyer i Cuberta llegí el missatge que l'Esquerra adreçà al Congrés, el qual, traduït, diu així: « Molts em plau saludar aquesta amplia reunió representativa del pensament liberal del món, i en particular al Partit Liberal Britànic de noble tradició i merescut prestigi que ha organitzat aquest Congrés. Parlo en nom d'un partit avui clandestí i d'exili, Esquerra Republicana de Catalunya, el partit liberal republicà i democràtic català la doctrina del qual s'inspira fonamentalment en aquests principis units a una ideologia de progrés social i nacionalment als legítims drets de Catalunya al seu propi Govern. I al parlar avui crec que interpreto el sentiment del poble català en general que sempre ha estat democràtic de cor i alhora desitjos de donar a aquest principi ampli contingut nacional i social.

« M'atreveixo a esperar que aquests sentiments no expressen merament un punt de vista local ans bé responen a exigències de caràcter i valor universal extensament compartides pels assistents a aquest Congrés. El pensament liberal no pot tancar-se en el marc esterilitat d'uns principis teòrics purs; el nostre partit creu que en aquesta hora de transformació del món el liberalisme no pot resignar-se a dormir una llarga hibernada en un somni letargic i inactiu; deu afrontar assenyadament, però amb coratge, els difícils problemes del moment i buscar-los una solució. És prou una tradició de cent anys el pensament liberal ha d'ésser capaç de renovació, millor encara de rejueniment. Per això demano que les realitzacions i glòries del passat les possibilitats i ambicions del futur.

« El pensament liberal, i la democràcia que és el règim polític

que d'ell deriva, han fet ja les proves; han tingut de lluitar durament contra les ideologies que els negaven i escarnien i han guanyat Res-justificaria, per tant, que la nova Internacional Liberal començés la seva tasca amb timideses, dubtes i vacil·lacions; cal incorporar al nostre programa aquelles exigències del món modern que li donguin major solidesa política, eficiència econòmica i sentit social. Creiem que el pensament liberal és ademés l'únic que pot presidir l'estructuració general del món, tant si aquesta la porten a terme partits específicament liberals o les Nacions Unides, quan es veu que l'entesa mútua pel bé de tots. En una època en què es veu clar que la salvació de la humanitat està en la ineludible necessitat d'una organització de caràcter internacional i super-nacional, quan es veu que el concepte, engrandidor de guerres, de la sobania absoluta de l'Estat, ha de substituir-se per un esgrament, just i eficaç, i una articulació de sobanaries, es el pensament liberal el que pot i que deu inspirar la deguda estructuració de pobles i nacions, de manera que tant en l'esfera de cada Estat, com en les mútues relacions, siguin degudament reconeguts i respectats els drets de tots els pobles. Volem que les unitats polítiques, en què caduca cada vegada més ampils, no es basin mai en la guerra i la violència, sino en una mútua comprensió, els llaços federatius i cooperació fecunda que permeti servir millor els interessos nacionals i internacionals.

« Els liberals catalans confiem que aquesta seva posició trobarà un resso simpàtic en aquest Congrés i posen la seva esperança en què la flama de l'esperit liberal i democràtic que avui ens aplega no serà el resplendor brillant que la postea d'una doctrina gloriosa sino l'anunci de que el pensament liberal serà el que definitivament presidirà el món que neix ».

RECEPCIO A LA CAMARA DELS COMUNS

El Congrés Liberal Internacional acabà el 14 d'abril, però els delegats assistiren el dia 16 a una recepció a la Cambra dels Comuns donada pel Cap de la minoria liberal a la Cambra anglesa Mr. Clement Davies al qual acompanyaven varis diputats liberals. Assistí a aquesta recepció l'ex-Vice-President dels Estats Units Mr. Henry Wallace que es trobava de pas per Anglaterra i enviaren missatges de simpatia i adhesió el President italià Benedetto Croce, President del Partit Liberal d'Itàlia i M. Eduard Herriot Cap del Partit Radical-Françès de França i President de l'Assemblea Nacional Francesa.

CAP A LA CONSTITUCIO DEL GRUP INTERNACIONAL LIBERAL CATALA

Com a resultes d'aquest Congrés i del fet que Esquerra Republicana de Catalunya ha guanyat pel nostre país una representació pròpia en la nova Internacional, el Director del Partit està estudiant la creació d'un Grup Liberal Internacional Català que no es limitaria solament a militants del nostre partit sino que estaria obert a tots els liberals catalans pertencinxi o no a un partit polític.

L'OMBRA DE FELIP V...

Catalunya coneix aquests dies, a causa de la presència de Franco, una nova onada de repressió: milers de detencions « preventives »; cinemes que es converteixen en presons.

Mesures de seguretat... Per tant, s'ha dit i repetit que Espanya — « Unat, Grande y Libre » — s'havia donat al franquisme.

Després, la premsa del règim dirà que, de nou, els catalans han manifestat llur adhesió al « Caudillo ».

...I malgrat l'atemptat mancat, i les morts ocasionades, el món seguirà creient (!) que a la Península no passa res!

Dels homes de Lliga Regionalista, Cambó era el que es veia més des del carrer, i especialment de Madrid estat. La seva intervenció destacada en els actes públics i encara més els seus discursos parlamentaris, van fer popular el seu nom a Catalunya i a Espanya. Nom popular fins quan era impopular, perquè la impopularitat és al capdavant una popularitat de signe negatiu. El contrari de la popularitat no és al que hom anomena impopularitat per una deficiència de llenguatge; és la desconeixença o l'oblit. Els homes desconeguts o poc coneguts i els oblidats, són els verament impopulars. I Cambó va ésser el polític català més conegut, més discutit, més lloat o bescantat durant el període de la seva plena actuació, que va del 1901 al 1923. L'home polític que es retirava de la política amb ell el primer negat d'aquesta popularitat contradictòria, no fou cap català; fou Lerroux, el pervingut. Més tard, la figura de Macià, gloriosa, sobrepassà de molt la popularitat de les altres dues figures.

Mirant per dintre la Lliga, hom podia comprovar que Cambó no hi ocupava el primer lloc. Ell havia després de Prat de la Riba, que n'era el veritable director. Amb tot, la influència de Cambó creixia, i en els últims temps de Prat era gairebé tan forta com la d'aquest. La campanya de l'Espanya Gran, iniciada cap a l'any 1917, i que va tenir més ressonància que eficaç, estava inspirada principalment per Cambó, encara que el manifest cabdal d'aquella campanya fos redactat per Prat, excel·lent redactor de manifestos.

El mecanisme interior de la Lliga funcionà bé durant molt de temps, gràcies a la concentració de les facultats efectives en uns quants homes que, amb Prat al capdavant, saberen mantenir-se units i avinguts. Entre ells s'havia realitzat una distribució de tasques. Prat es reservà la direcció de la política general de l'entitat i els afers propiament catalans; Cambó tenia al seu càrrec la política de cara a Espanya i, particularment, la seva parlamentària; Virgili, Cadafalch, els afers de cultura; Duran i Ventosa, home d'un nivell més baix que els tres primers, els afers municipals de Barcelona; Ventosa i Calvell venia a ésser el lloctinent de Cambó, Quant a Ramon d'Abadal, prestigiós i solemne, tenia a la Lliga més honors que influència.

Mort Prat l'any 1917, si la presidència de la Mancomunitat passà a Puig i Cadafalch, la direcció general de la Lliga passà a Cambó. I les seves felles personals, que contrastaven amb les seves qualitats eminents, van ésser-li funestes en esdevenir, a dins i a fora, l'home predominant de la dreta catalanista. La Joventut Nacionalista de la Lliga acabà per revoltar-se, i la convocatòria de la Conferència Nacional Catalana del 1922 — document redactat per Borja i Mata — blasfemava la tàctica camboniana, « la ràpida alternança de declaracions i temptatives poc conciliables », i afegia: « El nostre poble, que presenta la simplicitat del problema nacionalista, s'esvera una mica davant d'una tècnica tan complicada ». En vista de l'èxit electoral obtingut l'any 1920, per l'acció catalana, éxit que era una desautorització d'aquesta tàctica, Cambó anuncià que es retirava de la política. Des d'aleshores no féu res més de bo. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar, en el seu discurs a l'Assemblea de la Mancomunitat, l'any 1923, aquells versos de la cançó d'« Els Segadors ».

Ara el rei nostre senyor declarada ens té la guerra... En aquests darrers anys, Cambó, com tots els catalans, havia meditat sobre el drama de Catalunya, drama de sang i de llàgrimes, meditant sobre la nova calçada que els nostres ulls han vist. De la meditació en va treure lliçons. Tots n'haurien pogut treure, ben cert. Però més que ningú els qui per esperit conservador o per instint de classe s'obstinaren a ajudar la monarquia agonitzant.

Lliga haguessin adoptat un altre ambient català, si els homes de la Lliga haguessin adoptat una altra fórmula política: República? Catalunya? Triaren el primer terme, no sols en perjudici del segon, sino també del tercer, que ha d'ésser sagrat per a tots els fidels a la Pàtria. No van comprendre que els catalans nacionals que són republicans, sino que no sols per amor a Catalunya. El seu estat polític s'havia aparat, i Allò que més es destaca en la vida política de Cambó, és la desproporció accentuatíssima entre la seva activitat, que el mateix qualificava recentment de frenètica, i els resultats aconseguits. La mateixa observació pot aplicar-se a tota l'actuació de la Lliga davant d'Espanya. Si Prat de la Riba, realista més, va ésser en la política de Catalunya endint, mentre que en la de Catalunya enfora, a part de la Mancomunitat — conquesta de tots els partits catalans —, tampoc no va aconseguir res, i el seu successor, Puig i Cadafalch, un cop fracassat el llarg i impetuós esforç per l'Estatut de l'Autonomia, hagué de recordar,